

# Zetényi-Csukás Ferenc

## Horthy Miklós és a történeti alkotmány jogfolytonosságának helyreállítása<sup>1</sup>

*Tiszteletbeszéd: Vitéz nagybányai Horthy Miklósról, a Magyar Királyság egykori kormányzójáról*

Horthy Miklós 1868-ban Kenderesen született és magántanulóként ebben a helyiségben is tanult, innen került el Debrecenbe a reformátusokhoz, majd a Löhme Intézetbe, Sopronba. Ezt követte Fiumében a tengerészet kadéti iskola, amit sikeresen elvégzett, majd több hajón szolgálva következett a Saida nevezetű hajó, amelyen megjárja Óceániát, Ausztráliát, nem is sorolom tovább. Nagyot ugorva az időben, 1909 és 1914 között Ferenc József szárnysegédje, amely szolgálat után a „nagy háború” kitörését követően önként kéri magát a Habsburg csatahajóra, ahonnan az útja a Novara cirkáló parancsnokságáig vezet. 1917. május 15-én három cirkálóval és két torpedórombolóval áttörte az antant zárat 12 ellenséges hajót süllyesztve el. Eközben megsebesült, de eszméletvesztéséig a hídról irányította az ütközetet. Innen az elnevezés: Az otrantói hős. Felépülése után 1917 novemberétől a Prinz Eugen csatahajó kapitánya. 1918 februárjától ellentengernagyként a K.u.K. Haditengerészet parancsnoka.

Amikor 1918-ban véget ér az első világháború, ő az, aki átadja a flottát a szerb-szlovén-horvát csapatok képviselőinek és visszamegy Kenderesre. Itt egészen pontosan a Károlyi-kormány hívásáig várt, amikor a „napfény városába” megy és rövid időn belül megszervezte a Nemzeti Hadsereget, amellyel előbb Siófokra, onnan pedig Budapestre tart. 1920. március 1-én a Magyar Királyság kormányzójának választja a Nemzetgyűlés és egy felfelé ívelő korszak jön el a magyarság történetében. 1929-ben a gazdasági világválság komoly nehézséget okozott a hazánknak is, de onnan is talpra áll az ország az ő vezetésével.

Eljutunk 1938-ig, amikor az első, majd az 1941-ben megszületett második bécsi döntésről kellene, hogy beszéljek, ámbar ez külön témakört is megérne. Akkoriban az emberek azt mondták, hogy Árpád vezér a hon visszaszerzője, István király a megalapítója, IV. Béla a hon újraalapítója, Hunyadi János, a hon védelmezője és Horthy Miklós, a hon gyarapítója.

Megjegyzem, hogy az előadásom mottója is lehetne az, mely szerint Magyarországnak legkevesebb ezeréves állami léte és folytonossága van, legkevesebb Szent István, sőt a vérszerződés óta, és hazánk egyedül a Szent Korona tulajdona. 1918-ban véget ért a Habsburg-korszak, a Monarchia felbomlott. Hazánk államformája előbb Népköztársaság, majd alig fél év elteltével Tanácsköztársaság lett. Végül közel másfél év belpolitikai zűrzavart követve visszaállt a királyság intézménye.

Ahogy említettem már, Horthy Miklóst a nemzetgyűlés választotta meg, ugyanakkor IV. Károly, kétszer is megpróbálta a visszatérést, amely kísérletei kudarcba fulladtak. Ezt követően a magyar történelemben negyedik alkalommal is kimondták a Habsburg-ház trónfosztását. A háború utáni években a

---

<sup>1</sup>szerezett szöveg

Trianonnal széjjel szaggatott, megcsonkított ország olyan kényszerpályára került, amely sok esetben gúzsba kötötte a döntéshozók kezét. A kisantanti fenyegetésének hatására a hazánk akkori vezetése nem akarta megkockáztatni a szomszédos államok támadását. A harmincas években hazánk vezetése visszaengedhette volna Habsburg Ottót, de IV. Károlynak az országa cserbenhagyását sokan nem bocsátották meg.

### **Egy rövid időre menjünk vissza 1919-be!**

Az ténykérdés, hogy a nemzet nem szeretne volna azt az utat, amely 1918 októberében kezdődött, hiszen ki vágyhatta az október 31 és 1919 közötti 254 napot? A hazájukat féltő magyarok Bécsben gyülekeztek, Bethlen, Apponyi Albert, Sigray Antal, Pallavicini György, Lehár és még sokan a legkülönbek közül. Itt is alakították meg 1919 áprilisában az Antibolsevista Komitét, amely a Tanácsköztársaság megdöntését tűzte ki célul. Jeles tagjukat, Gömbös Gyulát Szegedre küldték, hogy kapcsolatot létesítsen az ottani mozgalommal is. A „Szegediek” névvel illetett csapat az antibolsevistákkal és az aradiakból egy komoly szerveződést hozott össze. Vezetőik Kelemen Béla volt főispán és Károlyi Gyula voltak.

Belőlük alakult meg az ellenzéki kormány, akik az esküjüket 1919. május 31-én tették le. 1919. június 5-én a napfény városába érkezett a Szétzilált Monarchia legmagasabb katonai ranggal bíró magyar tábornoka, akiben egyként bíztak, Horthy Miklós. Azonnal hadügyi miniszterré nevezték ki, és kezébe adták a lehetőséget, hogy az Antant seregei által Magyarországot felszabadítsa. (Egyébiránt utánanézttem, nem Horthy volt a legmagasabb katonai ranggal bíró tábornok, hanem Köves Hermann, aki a monarchia tábornoka volt, csak rettenetesen rosszul beszélt magyarul). A Károlyi-kormány lemondása után az új kormányban már nem fogadott el Horthy tisztséget, hanem életre hívta a Nemzeti Hadsereget, és ahogyan az előzőekben elmondtam, augusztus 19-én megindul Siófokra, majd Budapestre. Kormányzóvá választása után egy miniszterelnöki rendelet születik Simonyi-Semadam Sándortól még márciusában. A hivatalos lap vasárnapi számában miniszterelnöki rendeletet jelentett meg, amely megállapítja, hogy a királyi hatalom gyakorlása 1918. év november hó 13. napján megszűnt, azonban Magyarország ezeréves államformáját nem változtatta meg, és sem a királyi méltóságot, sem magát a királyi hatalmat, mint jogintézményt nem szüntette meg. A királyság intézményének léte és fennállása a forradalmi események után is jogilag érintetlen maradt. Ezekhez képest tehát mindaddig, amíg a törvényhozás másként nem rendelkezik, Magyarország törvényes államformája a királyság marad. Hatályban maradnak azok a törvényes rendelkezések is, amelyek értelmében a magyar állam címerein a magyar állami főhatalom jelképül, a Szent Koronát kell alkalmazni. Az állami hatóságoknak, hivataloknak és intézményeknek, tehát az őket eddig megillető királyi, illetőleg magyar királyi jelzőket továbbra is használniuk kell a bélyegzőjükön, a magyar állam címerét és a Szent Koronát alkalmazniuk kell.

### **Tehát itt igazából maradt a királyság, bármit is mond bárki más!**

A Horthy-rendszerben erős és működő Magyarország volt, ezért minden veszélyt jelent, ami erre emlékeztet. De jure de facto jog és köteleesség a jogtíró (sic!) Horthy korban.

Az úgynevezett Horthy-érát sokan feudális, konzervatív, már-már monarchiát idéző, avított, idejétmúlt társadalmi berendezkedésű, király nélküli királyságnak tartják, ahol a jog csak az arisztokraták mellett állt. Beszélnek a kisember, a munkás és kisparasztok jogainak sárba tiprásáról anélkül, hogy a valóságról meggyőződnének. Így tesznek az egész korszakkal és így tesznek mindennel, ami az érdekeikkel ellentétes. Közel egy évszázad távlatából több kérdés tolakodik az elmémben. Vajon volt már olyan jeles kritikus, akinek eszébe jutott, hogy 1920 február havában a Habsburgok bukása után egyedül Magyarország állította vissza a királyság intézményét, mert bizony valamennyi utódló államból köztársaság lett.

1925-ben jegyezte fel gróf Albin Schager, osztrák legitimista pártvezető:

*„Nem lehet érdekünk, hogy Horthyt megbuktassuk. Ellenkezőleg, örülhetünk, hogy egy konzervatív beállítottságú férfi áll a kormányrúdnál, most amikor egyáltalán nem rózsás Magyarország politikai helyzete”.*

A régiak zsigerekből királyságban és igazságos jogrendben gondolkodnak. De vajon a korabeli polgár miképpen élhette meg a jogait és a kötelességeit? Erre kíván választ adni ez a rövid idézet, amelynek meghallgatása után mindenki a saját fülével hallhatja a súlyos jogtalanságokat és megkülönböztetéseket a Szent Korona országában. Nem tévedek nagyot, ha azt gondolom, hogy sokan kiegyeznének napjainkban az alábbi jogrenddel.

Nézzük akkor az alapjait!

### **A magyar állampolgár jogai és kötelezettsége anno 1925.**

**Polgári jog:** (Joga van a szabadsághoz, vagyis azt tehet, amit akar, csak ne sértse meg a törvényeket és mások szabadságát).

1. Személyes szabadsága van: ott keresi meg a kenyerét, ahol akarja és azzal a foglalkozással, amelyet választ; ettől a szabadságtól csak akkor lehet megfosztani, ha büntetendő cselekményt követ el.
2. Egyesülési és szólásszabadsága van; jobb boldogulása érdekében másokkal társulhat; véleményét szóval vagy írásban szabadon nyilváníthatja ki.
3. Vallásszabadsága van; Istenét a saját hite szerint, a saját anyanyelvén imádkozhatja.
4. Tanulási szabadsága van; mindenki tetszése szerint tanulhat abban az iskolában, amelyben akar, sőt magánúton is tanulhat és 15-ik éven felül addig, amíg akar.

### **Politikai jogok:**

- 1) Választási joga van és maga is megválasztható községi, megyei vagy országgyűlési képviselőnek (Törvényhozás)
- 2) Hivatalviselési joga van bármely közhivatalra, ha a megkívánt tanultsága- képezése- van. (Kormányzás.)
- 3) Bírői tisztelet gyakorolhat, akár mint megválasztott községi bíró, járási szolgabíró -vagy mint kisorsolt esküdtszéki bíró. (Bírászkodás)

### **Honpolgári köteleességek:**

- 1) Királyhoz való hűség, mert szabad akaratukból koronázzák meg királyukká.
- 2) Törvénytisztelet, mert a magunk választotta képviselők alkották azokat a javunkra.
- 3) Közteherviselés, mert hazánk sok szükségletét, csak mindannyiunk adójával tudjuk fedezni.
- 4) Iskolakötelezettség, mert műveltség nélkül ma már egyetlen nemzet sem boldogul a népek nagy tengerében.
- 5) Honvédelmi kötelezettség, mert édes hazánk derék fiainak vitézsége nélkül nincs szabadság, nincs magyar nemzet, csak végpusztulással járó rabszolgaság.”

Ugye, hogy elfogadnánk a mában is akár, az akkori jogokat és kötelességeket?

Aztán, hogy a királyság hogyan szűnt meg, erre is több verzió van, én azt gondolom, hogy 1946. január 31-én, amikor a Nemzetgyűlés megszavazta az 1946-os egyes törvényt, amit rögtön ki is hirdettek és azonnal hatályba lépett, majd másnap, február 1-jén a Nemzetgyűlés megválasztotta a rossz emlékű Tildy Zoltánt, a Magyar Köztársaság elnökét.

A népet nem kérdezték meg.

Végezetül a mindentudó bölcsesség távol áll tőlem, és még az is lehet, hogy nekem van önöktől tanulnivalóm, de én mégis nagy elhívással állítom, hogy az, aki nem látja be a közeljövőben mindenekelőtt, hogy kell egy erős kormány, az bizony tévedésben van.

Igen, egy erős kormány, és most biztosan meglepődnek, de kell mellé egy erős, konstruktív ellenzék is. És kell egy erős, jól működő gazdaság, magyar nemzeti oktatás, erős honvédelem, egymás felé való tisztelet, nemzeti összefogás és még sokáig folytathatnánk.

S vajon meddig tart, amíg megtaláljuk a helyes utat? Hogy hosszú lesz az addig elvezető út? Meglehet, de addig is nemzetben kell gondolkodni, nem párt, hanem nemzetpolitikusok kellenek.

Hiszem, hogy sikerülhet magyar képes rá.

Végezetül egy idézet Horthy Miklóstól. Kérem, hogy figyeljenek!

1921. október 8-án vagyunk Szegeden, ahol a kormányzó a város népéhez beszél:

„Arra kérem Önöket, hogy ne felejtsek el a szenvedések tanulságait, azt a hazaszeretetet, amely ma elemi erővel váltja ki a lelkesedést, őrizték meg és ápolják gondosan szívükben, hogy állandóan, mint önzetlen tettekeszség nyilvánuljon meg a haza szolgálatában. Meg vagyok győződve arról, hogy abban a nagy munkában, azokban a nagy küzdelmekben, amelyek még előttünk állnak, számíthatok az önök odaadó támogatására”.

Szóval hogyan is kezdtem? Magyarországnak legkevesebb ezer éves állami léte és folytonossága van. Legkevesebb Szent István óta hazánk a Szent Korona tulajdona.

Köszönöm, hogy meghallgattak, a Jóisten áldja meg magukat!

*Zetényi-Csukás Ferenc*  
*Horthy Miklós Társaság*  
*tb. elnök*